

DE VERBINTENIS VAN TEGENPOLEN

Van Alice Hoffman zijn onder andere verschenen

De drie zusjes

De duivenhoudsters

Lessen om te overleven

Magische praktijken

Het museum van zonderlinge zaken

Wil je op de hoogte worden gehouden van de boeken van Uitgeverij Orlando? Meld je dan aan voor onze nieuwsbrief via www.uitgeverijorlando.nl of volg ons via Facebook, Twitter of Instagram.

ALICE HOFFMAN

De verbintenis van tegenpolen

Vertaald uit het Engels door
Saskia Peterzon-Kotte

© 2015 by Alice Hoffman
Oorspronkelijke titel *The Marriage of Opposites*
Oorspronkelijke uitgever Simon and Schuster Inc., USA
© Nederlandse vertaling Uitgeverij Orlando bv, Amsterdam
Vertaald uit het Engels door Saskia Peterzon-Kotte
Omslagontwerp Bij Barbara
© Omslagfoto Joyce Tenneson, www.tenneson.com
© Foto auteur Deborah Feingold
Zetwerk Pre Press Media Groep
ISBN 978 94 92086 56 3
NUR 302
www.uitgeverijorlando.nl

I WE VOLGDEN DE SCHILDPADDEN

CHARLOTTE AMALIE, SAINT THOMAS

1807

RACHEL POMIÉ

Ik liet 's nachts altijd mijn raam open, ondanks de waarschuwingen die ik had gekregen. Ik deed zelden wat me werd gezegd. Volgens mijn moeder was dat sinds mijn geboorte mijn reactie op het leven geweest, want het duurde drie dagen voordat ik ter wereld kwam. Als kind sliep ik 's nachts niet door en ik hield me al helemaal niet aan de regels. Maar ik was een meisje dat wist wat ik wilde.

Andere mensen huiverden als de regen kwam en verkilden tot op het bot, maar ik hunkerde naar koud weer. De nachten op ons eiland waren pikdonker en het rook er heerlijk, ideaal om bij weg te dromen. Zodra het licht begon te verflauwen, kon je de vlugge pootjes van hagedissen door de bladeren horen ritselen en het gezoem van muggen die door de open ramen vlogen. In onze gepleisterde huizen sliepen we in tenten, gemaakt van dikke, witte netten, bedoeld om de muskieten op afstand te houden. In regentonnen met drinkwater hielden we kleine vissen, die de eitjes aten die door die kwelgeesten op het wateroppervlak werden gelegd, zodat er minder van waren om ons lastig te vallen. Niettemin zweefden er enorme wolken insecten door de hitte, vooral tijdens de schemering, die een koorts meebrachten die een mens levend kon verbranden. Tientallen vleermuizen daalden in onze tuin neer, fladderend door de roerloze lucht om nectar uit onze bloemen te drinken, totdat zelfs zij verdwenen en zich tussen de takken van de bomen installeerden. Als ze weg waren, bleven alleen nog de stilte en de hitte en de nacht over. Hitte vormde de kern van ons leven, een gedaanteverwisselaar die altijd in de buurt was. Daardoor kreeg ik de aanvechting om uit mijn kleren te stappen en in een ander leven te duiken, waar lindebomen en groene gazonnen waren, waar vrouwen

zwartzijden jurken met hoepelrokken droegen, die ruisten als ze liepen; een land waar de maan als een zilveren schijf opklom in een koude, heldere lucht.

Ik wist waar zo'n plek te vinden was. Ooit was dat het land van mijn grootouders geweest. Zij waren vanuit Frankrijk naar de Nieuwe Wereld gekomen en hadden een appelboom meegenomen als herinnering aan de boomgaarden die ze ooit in hun bezit hadden gehad. Onze naam, Pomié, was afgeleid van het fruit dat ze kweekten. Mijn vader vertelde me dat onze voorouders vrijheid hadden gezocht; eerst in Spanje, daarna in Portugal en daarna in Bordeaux, de enige streek in Frankrijk waar destijds mensen met ons geloof werden geaccepteerd. Maar in Frankrijk was de vrijheid vergankelijk; onze mensen werden gevangengezet en daarna vermoord en verbrand. Degenen die ontsnapten, reisden over de oceaan naar Mexico en Brazilië, veelal geholpen door de Marrano Fernão de Loronha, die expedities financierde en zijn geloof verborgen hield voor de machthebbers. Zelfs Columbus, die ons eiland Hemel-op-aarde doopte nadat hij het in het oog had gekregen, was volgens de geruchten een van ons, op zoek naar een nieuw land en vrijheid.

In 1492 verbande koningin Isabella ons volk uit Spanje op Tisja Beav, de zwartste dag in de geschiedenis van ons volk. Op die dag werd de eerste Tempel van Jeruzalem door Babylonië en de tweede Tempel door Rome verwoest. Op diezelfde dag, in het jaar 1290, waren alle joden uit Engeland verbannen. Duizenden van onze kinderen werden gedoopt en naar het eiland São Tomé voor de kust van Afrika verscheept en daarna verkocht als slaaf. In het jaar 1506 werden er in Spanje vierduizend mensen afgeslacht tijdens Pascha. Velen bekeerden zich en praktiseerden voortaan ondergronds. Ik had medelijden met de achterblijvers, die gedwongen werden zich te bekeren tot het christendom. Mijn vader had me verteld dat zelfs dat offer na verloop van tijd niet goed genoeg meer was; zulke mensen werden Conversos genoemd, er werd op hen neergekeken en ze werden vernederd, waarbij hun bezittingen en hun rechten hun ontnomen werden. Degenen die het overleefden, wisten wanneer ze moesten vluchten.

De Inquisitie achtervolgde ons volk over de oceaan, waar gelovigen opnieuw werden vermoord en verjaagd zowel in Mexico als in Brazilië. Mijn opa was een van de mensen die op het eiland Saint-Domingue terechtkwamen, en daar groeiden mijn beide ouders op. Maar er be-

stond geen vrede in samenlevingen waar suikerriet koning was en mensen tot slaaf werden gemaakt. In 1754 had de koning van Denemarken een edict afgekondigd waarin werd verklaard dat alle mensen hun geloof vrij konden belijden op Saint Thomas; hij verbood slavernij en gaf joden dezelfde burgerrechten als anderen, waarbij ze zelfs werden toegelaten tot de broederschap van de vrijmetselaars, waardoor ons volk zaken mocht doen met niet-joden. Daarna kwamen mijn ouders naar het eiland van de schildpadden, want daar waren meer vrije mensen dan waar dan ook in de nieuwe wereld, en mensen van ons geloof werden in 1814 al geaccepteerd als Deense burgers. Bijna iedereen sprak Engels of Frans, maar was dankbaar voor de Deense heerschappij. In 1789 stonden er nog geen tien joodse huishoudens vermeld in het belastingregister, maar in 1795, mijn geboortjaar, waren er al vijfenzeventig mensen en elk jaar vestigden zich er meer op ons eiland.

Zodra mijn vader gearriveerd was, zwoer hij dat hij nooit meer zou reizen. Hij had de appelboom, mijn moeder en de enige man die loyaal aan hem was bij zich.

Ons eiland was een kleine landvlek, iets meer dan achtenveertig vierkante kilometer, gelegen in de groenblauwe zee. De oorspronkelijke bevolking was geheel verdwenen, uitgeroeid door ziekte en moord. De inheemse bewoners, die de Cariben werden genoemd, geloofden dat hun voorouders vanaf de maan naar dit eiland waren gereisd; toen ze de saaie aarde zagen, kwamen ze er licht brengen en reisden door de wolken om ons eiland met kleur te doordrenken, zodat de tinten oranje, blauw en rood overal verspreid werden. Maar de voorouders van de Cariben kwamen vast te zitten door stormen en hadden geen andere keus dan op de plek te blijven waar ze nooit hadden thuisgehoord. Ze vlochten hun lange, zwarte haar in rouwvlechten voor zowel henzelf als voor onze wereld. Ze rouwden terecht, want tot de Denen er vrijheid brachten, bestond de geschiedenis van het eiland uit onrecht en verdriet, een samenleving opgebouwd door gedetineerden en slaven.

Naar bleek, gedijde het fruit dat onze naam droeg niet goed in tropisch weer. Het was beter geschikt voor koudere klimaten. De appelboom van mijn oma, die was geplant in een grote, aardewerken pot op de binnenplaats, werd nooit groter. Als ik hem tijdens het droge seizoen water gaf, had hij zo'n dorst dat hij nooit genoeg kon drinken. De

bruine blaadjes verschrompelden en klonken als fladderende motten wanneer ze op de grond vielen. Het fruit dat eraan hing was hard, de schil eerder groen dan rood. Toch was dit ons erfgoed, het fruit van Frankrijk. Ik at elke appel die ik vinden kon, hoe bitter ook, tot mijn moeder me betrapte en me een klap in mijn gezicht gaf. Mijn moeder heette voluit Madame Sara Monsanto Pomié en ze was een kracht waar slechts weinig mensen tegen in durfden te gaan. Haar woede was iets stils en angstaanjagends.

‘Deze appels zijn voor je vader bedoeld,’ zei ze, toen ze me het fruit dat op de patio was gevallen bijeen zag rapen. Ik liep zonder iets te zeggen weg bij mijn moeder en bij de boom. In tegenstelling tot andere mensen was ik niet bang voor haar. Ik wist dat ze niet zo sterk was als ze leek, want ik had haar tot diep in de nacht horen huilen. Ik zei bij mezelf dat ik in Parijs zou zijn als ik de volgende keer het fruit dat onze naam droeg zou eten. Hoewel ik hier geboren was, had ik altijd gedacht dat het niet mijn echte thuis was. Ik zat vast op dit eiland, net als de mensen die door de lucht waren gekomen en niets anders konden doen dan naar de maan in de verte staren. Maar in tegenstelling tot hen zou ik mijn bestemming bereiken.

Vanaf het moment dat ik kon lezen, vond ik troost in mijn vaders bibliotheek, waar hij plattegronden van Parijs verzamelde, waarvan sommige gemaakt waren door de grote cartograaf Nicolas de Fer. Ik liet mijn hand langs de Seine glijden en prentte de parken in mijn geheugen, en de kronkelstraatjes en de paden van de Tuilerieën, die Catherina de’ Medici in 1564 had ontworpen en die ’s winters bedekt waren met ijs, als een koud sprookjesland. Mijn vader vertelde me als eerste over Parijs, zoals zijn vader het aan hem had verteld, en voor ons was het de plek waar al het mooie begon en eindigde. Hoewel mijn vader er nooit was geweest, raakte ik ervan overtuigd dat ik die stad op een dag voor hem zou zien.

Op mijn tiende, elfde en twaalfde was ik het liefst in de bibliotheek gebleven, maar ik werd vaak gedwongen mijn moeder te vergezellen als ze op bezoek ging bij haar vriendinnen, die lid waren van de Zegeningen en Vrede en Liefdevolle Daden, de vereniging van vrouwen die goede daden verrichtten onder de mensen van ons geloof. Ik kwam erachter dat zelfs deze vrome vrouwen van de zusterschap graag op de hoogte bleven van chique stijlen, en enkelen van hen waren rechtstreeks uit Frankrijk naar ons eiland gekomen. Ik vroeg de dienstmeiden in die

huizen waar ik de *Journal des dames et des modes* en *La Belle Assemblée*, de beste modebladen uit Parijs en Londen, kon vinden. Ik verdween in donkere kleedkamers waar ik niet thuishoorde, ging op de koele tegelvloer liggen en ploos de ene opwindende bladzijde na de andere uit. Er waren mantels met kragen van vossenbont, laarzen van kastanjebruin leer, en geitenleren handschoenen tot aan de elleboog, die werden vastgezet met twee perfect geplaatste parelknoopjes. Af en toe scheurde ik een bladzijde uit en hield die voor mezelf. Als het al iemand opviel, kreeg ik er in elk geval geen standje voor, want in die kleedkamers stuitte ik ook op geheimen die maar beter met rust konden worden gelaten. Liefdesbrieven, flessen rum, bergen verstopte munten. Het leek erop dat enkelen van de meest vooraanstaande vrouwen in onze gemeenschap afdwaalden, want joodse vrouwen waren aan twee kanten aan regels gebonden: de regels van God, maar ook de regels van de Denen en van onze eigen leiders. Muizen moesten we zijn, onopgemerkt blijven... Maar ik was geen muis. In de velden waar ik liep, werd ik vooral geboeid door wat de haviken deden.

Bijna al mijn vaders boeken waren in het Frans gedrukt en vele ervan waren in leer gebonden, met gouden letters die de ruggen sierden. Telkens wanneer er een schip uit Frankrijk kwam, wachtte mijn vader op de kade om een pakje op te halen, zodat hij weer een exemplaar aan zijn bibliotheek kon toevoegen. Ik verdween zodra ik kon in die koele kamer waar de luiken dicht waren. Meisjes gingen niet naar school, maar ik kreeg mijn opleiding hier in de bibliotheek. Mijn vader leerde me Engels, Spaans en Hebreeuws lezen, en een beetje Deens en Nederlands, en natuurlijk spraken we Frans. Hij gaf les aan zowel mij als aan mijn beste vriendin, Jestine, al lachte hij om ons Creoolse accent als we hardop lazen, en hij deed zijn best ons de juiste uitspraak aan te leren. Toen mijn moeder klaagde dat ik in de keuken meer zou leren en doodleuk beweerde dat Jestine helemaal niet in ons huis zou mogen zijn, werd mijn vader woedend. Jestine en ik glipten onder het bureau met onze handen over onze oren, zodat we de bittere woordenwisseling tussen mijn ouders niet konden horen. Ik wist dat mijn moeder dacht dat ik beter af zou zijn als ik tijd doorbracht met meisjes van mijn eigen geloof in plaats van bevriend te zijn met iemand die een Afrikaanse moeder had die onze kokkin was. Maar natuurlijk trok ik me weinig aan van wat mijn moeder vond.

Jestine was bang voor mijn moeder en verlegen in de buurt van mijn vader, en ze kwam nooit meer terug naar de bibliotheek. In plaats daarvan nam ik boeken mee naar haar huis en we lazen op de veranda, waar je tussen de latjes door zo naar de oceaan kon kijken. Soms lazen we hardop met een dromerige stem, met een zo elegant mogelijk accent, maar meestal bracht ik de uren in mijn eentje in de bibliotheek door. Ik las terwijl mijn moeder weg was met de vereniging van goede daden, waarmee ze op bezoek ging bij vrouwen zonder man en kinderen die wees waren, bij de zieken, zwakken en behoeftigen. Ik wist dat ik veilig was in de bibliotheek, want mijn moeder dacht dat dat het domein was van mijn vader, en na hun ruzie over meisjes die leerden lezen, kwam ze nooit meer onuitgenodigd die kamer binnen.

Als lezer raakte ik eerst verdiept in *Histoires ou contes du temps passé, avec des moralités: Contes de ma mère l'Oye*, oftewel de sprookjes van Moeder de Gans. In elk prachtig verhaal van Charles Perrault zat de angel van de waarheid. Als ik de bladzijden omsloeg, had ik het gevoel dat er bijen aan mijn vingertoppen zaten, want ik had me nog nooit zo bezield gevoeld als tijdens het lezen. De verhalen van Monsieur Perrault legden mijn eigen wereld aan me uit. Ik mocht dan niet alles begrijpen wat ik voelde, maar ik wist dat zijn hoofdstukken stuk voor stuk verhelderder waren dan honderd gesprekken met mijn moeder.

Il était une fois une veuve qui avait deux filles: l'aînée lui ressemblait si fort d'humeur et de visage, que, qui la voyait, voyait la mère. Elles étaient toutes deux si désagréables et si orgueilleuses qu'on ne pouvait vivre avec elles.

Er was eens een weduwe die twee dochters had: de oudste leek zo sterk op haar, zowel innerlijk als uiterlijk, dat iedereen die haar zag, haar moeder dacht te zien. Ze waren allebei zo onuitstaanbaar en zo trots, dat er niet met hen te leven viel.

Misschien vond mijn moeder dat wel het vervelendst. Ik leek op haar. Ik vroeg me onwillekeurig af of dat voor sommige vrouwen de allerergste zonde was.

Mijn moeder en ik hadden het nooit meer over mijn opleiding, tot ze op een dag een knecht meenam naar de bibliotheek om hem de ramen te laten zemen en me daar aantrof. Inmiddels was ik een ernstig meisje

van dertien, bijna een vrouw, maar ik lag languit op de vloer met mijn hoofd in een boek, met ongekamd haar, en had mijn klusjes aan de dienstmeid overgedragen. Madame Pomié dreigde de sprookjes weg te gooien. ‘Neem mijn advies ter harte en concentreer je op je taken in dit huis,’ zei ze. ‘Blijf weg uit de bibliotheek.’

Ik had het lef om antwoord te geven, want ik wist dat ze mijn vaders bibliotheek niet zou durven schenden. ‘Deze kamer is niet van u.’

Mijn moeder stuurde de knecht weg en sloot de deur. ‘Wat zei je tegen me?’

‘U weet wat mijn vader wenst,’ zei ik. ‘Hij wil dat ik een opleiding krijg.’

Het kon me niet langer schelen of mijn moeder me niet mocht. Ik begreep niet dat ik, als ik me voor haar afsloot, een deel van haar verbittering binnenkreeg. Die was groen en onverzoenlijk, en naarmate hij groeide, werd ik meer zoals zij. Hij schonk me mijn kracht, maar ook mijn zwakheid.

Mijn moeder wierp me een veelbetekenende blik toe op de dag dat ik haar tegensprak. ‘Ik hoop dat je een kind krijgt dat jou net zoveel ellende bezorgt als jij mij hebt bezorgd,’ zei ze, met de kracht van een vervloeking.

Vanaf die dag deed ze net of ik onzichtbaar was, tenzij ze een taak voor me had, of een klacht over mijn uiterlijk of mijn daden. Misschien deed ze zo kil tegen me omdat ze het kind had verloren dat slechts negen maanden na mijn geboorte was gekomen. Het was een jongetje geweest. Ze had mijn vader een zoon willen geven, misschien dacht ze dat hij meer van haar zou houden als dat haar was gelukt. Ik vroeg me vaak af of ze had gewild dat ik van haar twee kinderen degene was geweest die haar was ontnomen.

Il était une fois un Roi et une Reine, qui étaient si fâchés de n'avoir point d'enfants, si fâchés qu'on ne saurait dire.

Er waren eens een koning en een koningin die het zo erg vonden dat ze geen kinderen hadden, zo erg dat het niet te beschrijven is.

Mijn vader was hersteld na het verlies en hield van me, maar mijn moeder was ontroostbaar en weigerde haar deur te openen, voor hem en voor mij. Tegen de tijd dat het zoveel beter met haar ging dat ze het

huishouden weer kon overzien, kwam mijn vader niet meer thuis voor het eten. Hij bleef tot diep in de nacht weg. In die tijd hoorde ik mijn moeder tot laat in de avond huilen. Ergens wist ik dat mijn vader ons had verlaten op een manier die ik niet goed begreep. Hij was alleen toegankelijk voor me als we samen in de bibliotheek waren, en ik hield van allebei – de bibliotheek en mijn vader – evenveel en zonder meer.

Zoals Perrault de vrouwen in de salons ondervroeg over de verhalen die hun oma's hun had verteld, sprak ik met de oude dames op de markt en schreef de kleine wonderen op die alleen in ons land alledaags zijn. Zolang ik hier vastzat, legde ik die verhalen vast, samen met een lijst van de wonderlijke dingen die ik had gezien. Als ik naar Frankrijk ging, zou ik tientallen verhalen te vertellen hebben, stuk voor stuk zo fantastisch dat mensen ze nauwelijks zouden kunnen geloven. In onze wereld waren piraten geweest met meer dan tien vrouwen, papegaaien die vier talen spraken, schelpen die parels toonden als ze opengingen, manshoge vogels die voor elkaar dansten in de moerassen en schildpadden die hun eieren op het strand kwamen leggen in slechts één mysterieuze nacht. Bij die gelegenheid wachtte ik met Jestine in de schemering en we keken toe terwijl de kustlijn zich vulde met deze voortsjokkende schepsels, die zo druk bezig waren met hun missie op het platgetreden pad dat ze altijd namen, dat ze ons niet opmerkten. We waren schildpadmeisjes. Als we deel hadden uitgemaakt van een verhaal, zouden we ongetwijfeld schilden en poten hebben gekregen. Zwijgend bestudeerden we het strand door de invallende duisternis. We konden geen lantaarns opsteken, want schildpadden volgen de maan en in de ogen van zulke schepsels is de maan elke lichtbol, zelfs als je die in je hand houdt.

Ik had een blauw schrift met mooi papier, dat gemaakt was in Parijs, uit de winkel van mijn vader gegapt. Als iemand het in de gaten had gehad, zei die er niks van, al keek mijn vaders secretaris, meneer Enrique – een strenge, knappe man – daarna wel anders naar me. Het eerste verhaal dat ik opschreef was er een dat de oude dames me hadden verteld, over een vrouw die een schildpad had gebaard. Ze vertelden graag om de beurt, zodat elke verhalenverteller er een paar details aan toevoegde. De vrouw die de moeder van het schildpadmeisje was, was zo verbijsterd door het groene schild dat haar baby om zich heen had, dat ze naar het strand rende en de zuigeling bij de kustlijn legde. Ze wilde het kind achterlaten en met het tij laten meevoeren naar de zee, maar

gelukkig was er een moederschildpad met een nest pas uitgekomen jongen in de buurt, die het schildpadmeisje grootbracht alsof het haar eigen kind was. Jestine en ik zochten altijd naar een schildpad die half mens was, met een mensengezicht en -ziel. Er werd gezegd dat ze was opgegroeid tot een vrouw die eruitzag als alle andere, met lange armen en benen en moskleurig haar. Je zag haar schild niet, behalve als ze in de zee was. Ze had zichzelf makkelijk kunnen vermommen en deel kunnen uitmaken van onze wereld, eten in cafés, dansen met mannen die haar mooi vonden, maar in plaats daarvan koos ze ervoor in de wereld van de schildpadden te leven. Als je haar toevallig tegenkwam, zou je zien dat ze een lichtgroene huid en gele ogen had. Ze was naar elke schitterende zee ter wereld gezwommen, maar keerde altijd terug naar ons eiland.

We zijn hier, fluisterden Jestine en ik als we op het strand stonden. *O, zuster*, riepen we. We zouden haar niet verloochenen of veroordelen, als ze zich maar aan ons zou vertonen. Maar dat deed ze nooit, hoe lang we ook bleven, zelfs als we wachtten tot de laatste schildpadden waren teruggekeerd naar de baai. Het was duidelijk dat Jestine en ik ons in gezelschap van mensen net zo ongemakkelijk voelden als de mysterieuze schildpadvrouw. Vooral Justine was verlegen, misschien omdat ze zo mooi was dat haar moeder haar had gewaarschuwd niet te aardig te doen tegen de jongens en mannen die toenadering tot haar zochten. En ik, ik was van nature wantrouwend. Met zijn tweeën zwierven we het eiland over alsof er niemand anders op de wereld bestond. We verzamelden emmers vol heremietkreeften en spookkrabben en lieten ze in het zand tegen elkaar racen, waarna we ze loslieten en keken hoe ze bij ons vandaan klauterden alsof we monsters waren.

Soms was ik genooddaakt mijn jongere neefje mee te nemen, Aaron Rodrigues, die bij ons woonde. We scheelden drie jaar en ik vond hem maar een lastpak. Mij was verteld dat zijn ouders waren omgekomen bij een storm toen hij nog maar een baby was, en dat onze familie hem daarna had opgevangen. Mijn moeder had hem liever dan mij, al was hij niet eens een bloedverwant van ons, misschien vanwege de jongensbaby die ze was kwijtgeraakt. Meisjes waren in haar ogen niet veel waard, en al helemaal niet zo'n ongehoorzaam meisje als ik. Aaron was knap en donker, met verrassend lichtblauwe ogen. Zelfs toen hij ouder werd, vond mijn moeder het leuk om met hem te pronken bij haar vriendinnen, vooral bij de gevreesde Madame Halevy, wier strenge aan-

wezigheid ons allemaal intimideerde, maar die smolt zodra ze Aaron zag. *Mon chouchou*, noemde ze hem, ook al was hij een druktemakertje van negen. *Mon petit canard*. Daarop kneep ik Aaron en noemde hem in het Engels een eend, niet zo'n fraai woord. Hij wierp me altijd een gekwetste blik toe, al klaagde hij niet. Ik had me schuldig moeten voelen, maar ik denk dat ik een hardvochtig meisje was. Ik wist wat er in sprookjes gebeurde. De sterken overleefden, terwijl de zwakkeren levend werden verslonden.

Op de avonden dat ik gedwongen was op Aaron te passen, droeg ik hem over aan Jestine, die goedaardiger was dan ik. Misschien omdat hij een wees was en Jestine geen vader had, kon ze mededogen voor hem opbrengen, al was hij een wildebras die het heerlijk vond om van kliffen te springen. Ik begon hem bang te maken om te zorgen dat hij zich gedroeg. Hij was als de dood voor weerwolven, halfmenselijke beesten die op de oude plantages zouden wonen. Mijn vader had me verzekerd dat dit verzonnen verhalen waren die de plantagehouders gebruikten om slaven bang te maken, zodat ze niet weg zouden lopen. *Je hebt de buitenkant van een verhaal en je hebt de binnenkant van een verhaal*, vertelde hij me toen we op een middag in zijn bibliotheek zaten. *De ene is het fruit en dat kan verrukkelijk zijn, maar de andere is het zaadje*.

Mijn vader had inmiddels besloten dat ik genoeg sprookjes had gelezen en dat ik te oud was voor dat soort fratsen. Misschien had mijn moeder zich bij hem beklagd of misschien vond hij dat ik serieuzer moest worden, of misschien verlangde hij wel gewoon naar de zoon die hij verloren had en wilde hij me scholen zoals hij dat gedaan zou hebben als ik een jongen was geweest. Monsieur Pomié was een gerespecteerd lid van de Burghers' Association, de vereniging voor zakenlieden waar je je bij moest aansluiten om koopman te worden, in het geval van mijn vader een winkeleigenaar die rum, suiker en melasse verkocht. Aaron was voorbestemd om zijn zaak over te nemen, aangezien meisjes en vrouwen geen onroerend goed mochten erven, maar misschien hoopte mijn vader wel dat die wetgeving zou veranderen. Hij begon mij getallen te leren, zodat ik de grootboeken in de winkel zou begrijpen en ik voelde me vereerd dat ik werd opgeleid op een manier die maar voor weinig andere meisjes was weggelegd.

Niettemin schreef ik het weerwolvenverhaal op zoals ik het had gehoord van onze kokkin, Adelle. Ze had ons verteld dat de weerwolven behoorden tot de oude Deense families die slaven hielden. Hun trans-

formatie was Gods straf voor hun wandaden. 's Nachts kon je hun tanden en hun klauwen zien, zelfs als ze hun menselijke gedaante aannamen, dus droegen ze vaak handschoenen en shawls, zelfs in de warmste tijd van het jaar. *Als je zoiets ziet, zei Adelle tegen ons, maak dan dat je wegkomt.*

Ik las dat verhaal dagelijks aan Aaron voor. Hoewel het hem doodsbang maakte, wilde hij het telkens weer horen. Het was geen verrassing dat hij zich begon in te beelden dat hij dergelijke beesten in elk donker straatje of steegje zag. Hij bleef dicht bij Jestine, die hij evenzeer vertrouwde als hij mij wantrouwde. Soms maakte ik een huilend geluid als ik achter hem liep en dan sprong hij als door een adder gebeten op.

'Moet je hem per se bang maken?' vroeg Jestine me dan.

'Moet je per se medelijden met hem hebben?' vroeg ik haar op mijn beurt.

Maar ik geef toe dat ik op bepaalde avonden zo mijn eigen angsten had, niet over dolende halve wolven, maar over ons eigen vaderland. Het leek of er hier een onontkoombare eenzaamheid was. De vleermuizen boven ons, de wind uit Afrika, het gebrul van de golven. Het was net of we op de rand van de bekende wereld zaten en er elk moment af konden vallen, de duisternis in. Als wij drieën samen weggingen, wist niemand waar we waren. Als er iets gebeurde, zouden we elkaar moeten redden.

Mensen die vanuit Europa hierheen kwamen, wisten het verschil tussen zomer en winter niet, op een eiland dat zo mild was als het onze. Ze kenden het eiland duidelijk niet. We hadden perioden met regen en wind, en blauwe nachten wanneer er een koude draad door alle huizen kronkelde, die de baby's kneep waardoor ze gingen huilen. Tijdens die nachten werden de vissen in de vijvers zwart en dreven naar de oppervlakte. De blaadjes van de jasmijn krulden op als kikkertjes. Maar 's zomers werd alles in een mum van tijd bloedheet en licht, met vonkjes in de lucht die zo heet waren als vlammen. De hitte bedwelmde mensen die er niet aan gewend waren. Vrouwen die hun echtgenoten vergezelden die op zakenreis vanuit Frankrijk kwamen, vielen vaak vlak nadat ze van het schip stapten al flauw. Ze kregen een drankje van palmbast en suikerwater, maar velen konden het felle licht niet verdragen, zelfs niet als ze jaren bleven of zelfs hun hele leven hier doorbrachten. Ze kropen weg in verduisterde kamers en lieten hun vensterluiken dicht tegen het schelle licht, waarna ze zich pas tegen de schemering

weer buiten waagden. Soms zagen we ze huilen op de binnenplaats.

‘Weerwolven,’ verklaarde mijn neef Aaron als we langs die huizen liepen, want hun gesnik klonk als wolvengehuil.

‘Nee, het zijn geen beesten,’ zei Jestine sussend. ‘Slechts eenzame vrouwen uit Frankrijk, die naar huis verlangen.’ Maar als we in de buurt van de oude Deense landgoederen kwamen, waar nog steeds slaven in de schuren woonden, renden we zo hard als we konden weg, met Aaron in ons kielzog, tot hij zo groot werd dat hij harder rende dan wij. Toen moesten we alle zeilen bijzetten om hem bij te houden. Op zijn twaalfde was hij ruim één meter tachtig en zo knap dat volwassen vrouwen op straat stil bleven staan en naar hem riepen. Jestine zorgde ervoor dat hij niet op onderzoek uitging als de vrouwen klokkende geluiden maken, alsof zij kippen waren en hij een vos. Toen wist ik dat ze hem voor zichzelf wilde.

Elk jaar had ik meer verhalen op te schrijven. De vrouwen op de markt wachtten me op als ze weer iets nieuws te vertellen hadden. Er was een verhaal waarin honderd vlinders allemaal tegelijk uit een boom omhoogfladderden en een tweede gele maan vormden, en een over een vis met een paardengezicht, die op een avond de stad binnen kwam galopperen, en nog een over een vogel die de halve wereld over vloog voor liefde, en die nog steeds boven ons zweefde.

Ik bond mijn schrift met een lint dicht en bewaarde het onder mijn kussen, ver van de greep van mijn moeder. ‘Niet verder vertellen,’ waarschuwde ik de wasvrouwen die de lakens kwamen verschoneren. Zij begrepen waarom ik iets geheim wilde houden voor mijn moeder. Ze stond niet erg tolerant tegenover dingen die ze flauwekul vond, en dat waren de meeste dingen, zelfs de geschiedenis van ons volk en de reden dat we ons zo ver bij ons rechtmatige land vandaan bevonden. Als ze mijn schrift zou vinden, wist ik zeker dat ze het op de afvalberg achter in de tuin zou gooien. Alles wat ik over ons eiland wist, had ik in mijn vaders bibliotheek geleerd. Het was een gecompliceerde geschiedenis, want Saint Thomas was vele malen in andere handen overgegaan en had toebehoord aan de Spanjaarden, de Nederlanders, de Engelsen en uiteindelijk de Denen, die de Deense West-Indische en Guinese Compagnie ernaartoe stuurden om een samenleving te vestigen die zich voorna-

melijk bezighield met handel. In 1688 woonden hier 739 mensen, van wie er 317 Europeanen uit elf verschillende landen waren, en 422 Afrikanen die hier tegen hun wil naartoe gebracht waren. De armzalige slavenscheperen meerden aan tegenover schoeners die eigendom waren van bloedverwanten van de koninklijke familie, van wie er velen uit hun eigen koninkrijk verbannen waren en geen andere erfenis hadden dan stukken bergland bij de slapende vulkaan die bekendstond als de Quill, oftewel de Kuil. Piraten uit vele landen hielden zich op in de kreken, verborgen voor de autoriteiten.

Kapitein Kidd had de kust afgeschuimd, samen met een woeste, meedogenloze man, Zwartbaard, die schepen in de haven aanviel, rijke ingezetenen ontvoerde, tientallen eilandvrouwen als echtgenote aannam en vrouwen die onderweg waren naar Amerika dwong met hem te trouwen. Hij was begerig en hunkerde naar meer, ondanks alles wat hij had. Er waren mensen die beweerden dat hij twintig vrouwen had; anderen hielden vol dat het er meer dan dertig waren. Sommige hield hij, andere gaf hij door aan zijn matrozen, die met hen trouwden.

Het gras op de velden werd lang en wilde ezels zwierven vrij rond nadat ze waren achtergelaten door de piratenvrouwen die boerderijen waren begonnen in een poging hun echtgenoten te civiliseren. Er waren bomen uit Madagaskar mee hiernaartoe genomen op hun wetteloze schepen, en nadat de piratenvrouwen door hun echtgenoten waren verlaten, hadden ze de zaadjes van hun vaderland gezaaid alsof het bloedrode tranen waren. Zelfs nu de graven van die vrouwen onverzorgd bleven en er niet gerouwd werd om hun heengaan, kleurden de heuvels van mei tot september rood en oranje door de zaadjes die ze hadden uitgestrooid. Sommigen noemden deze piratenschat vlammenbomen, maar wij kenden ze als flamboyanten, want niemand kon om hun uitbundige bloesem heen, met bloemen die groter waren dan mannenhanden.

Telkens wanneer ik ze zag, dacht ik aan die verloren vrouwen.

Dat kreeg je ervan als je op de liefde wachtte.

Gedurende nachten waarin ik niet kon slapen, pakte ik een kaars en glipte mijn vaders bibliotheek binnen, zodat ik naar zijn plattegronden van Parijs kon kijken. Ik werd vooral betoverd door de tuin van de Tuilerieën, want mijn vader had me kort daarvoor verteld dat de koning het park voor zichzelf had gewild, tot Monsieur Perrault de menigte ophitste en erop stond dat de gewone mensen recht hadden op Parijs

en op die tuin. Van mijn vaders boeken over ornithologie en plantkunde stapte ik over naar de illustraties van François-Nicolas Martinet voor *Histoire naturelle des oiseaux* om van alles te leren over ijsvogels, zwanen en nachtegalen. Mijn vader was verzot op boeken over landschappen en architectuur met enorme, met de hand ingekleurde prenten van de tuinen, en hij hield in het bijzonder van rozen, die van nature niet op ons eiland voorkwamen. Witte Albarozen, geurige theerozen in abrikooskleurige en gele schakeringen, Chinese rozen met bloemen zo groot als borden, en Bourbonrozen, die in de kas van een prins waren gekweekt. In die boeken ontdekte ik winterfruit dat de meeste mensen op ons eiland nooit gezien hadden: appels, peren en bramen en daarna, in de lente, frambozen en aardbeien in de kleur van edelstenen.

Ik stond op blote voeten voor de boekenkasten terwijl buiten de Afrikaanse wind over zee kwam. Ik was heel ergens anders, in een verhaal waar ik huiverde in de sneeuw en mijn mantel van vossenbont om me heen trok. Ik liep met mijn mooie leren laarzen over het ijs. Ooit was er een meisje geweest dat meer dan honderd jaar sliep. Er was een dochter die zichzelf beschermde door een ezelhuid te dragen. Een kat was wijzer dan de mannen om hem heen en verdiende zo'n enorme schat dat hij nooit meer op muizenjacht hoefde te gaan. Ik hield het sprookjesboek dicht bij mijn hart, met zijn vlammend blauwe omslag. Dat zou me warm houden tot ik eindelijk op de plek zou belanden waar ik thuishoorde.

Aanvankelijk waren er zes gezinnen van ons geloof die gebeden opzeiden rondom een eettafel, en die in 1750 een begrafenisonderneming vormden zodat ze een begraafplaats mochten beginnen in een gebied dat destijds een woestijn was die de Savan heette. Het jaar na mijn geboorte werd de synagoge opgericht, waarvoor het recht verleend was door de Deense koning, Christiaan VII. Die werd *Kahal Kadosh Beracha VeShalom* genoemd, de Heilige Congregatie Zegen en Vrede, en onze begrafenisonderneming heette Daden van Barmhartigheid, voor degenen die om de doden gaven. De raad beschermde onze burgerrechten zo goed mogelijk in een wereld waarin mensen met ons geloof altijd op hun hoede moeten zijn, klaar om weg te zwemmen als het nodig is. In

ruil voor alles wat de synagoge voor ons deed, moesten fatsoen en decorum in orde zijn en moest de eenheid tot elke prijs bewaard blijven. Er werden boetes opgelegd aan iedereen die het niet eens was met de priester. Lastige congregatieleden werden aangepakt door de commissie die daartoe gekozen was. De Deense regering tolereerde onze congregatie, maar elk incident en elke machtsstrijd kon de aandacht op ons vestigen en het feit dat de regering ons nu accepteerde, kon altijd veranderen, waarbij er mensen konden worden geëxecuteerd of gevangengenomen, en konden verdwijnen alsof ze door een betovering in graspieten waren veranderd.

Tegen de tijd dat ik een jonge vrouw was, maakten tachtig gezinnen deel uit van onze congregatie. Tijdens de vrijdagavonddienst zaten mijn moeder en ik achter een wit doek van mousseline, dat de vrouwen en kinderen van de mannen scheidde. Mijn moeder zat altijd naast Madame Halevy. Samen vormden ze een sterke macht. De Zusterschap van Zegeningen en Vrede en Liefdevolle Daden hield zichzelf en ons in de gaten; ze waren rechter en jury bij alle sociale gelegenheden en waren soms veel wreder dan de Denen hadden kunnen zijn. Het was per slot van rekening hun wereld.

De synagoge was een klein, houten gebouw, verlicht door kaarsen die flakkerden in zware, zilveren kaarsenhouders die een eeuw geleden uit Spanje waren meegebracht. Op een dag zouden onze gebeden worden opgezegd in een elegant stenen gebouw, maar zelfs dan zouden we de vloer laten zoals die was, van zand, zoals het in Europa was geweest tijdens de vreselijke jaren waarin we moesten verbergen wie we waren, toen voetstappen op marmer of steen onze vereringsplek hadden kunnen verraden aan mensen die ons kwaad wilden berokkenen. Het ware verhaal van het leven van ons volk was honderden jaren geheimgehouden, een steen in een vrucht, de waarheid over wie we waren.

Buitenstaanders beschouwden mensen van ons geloof als mysterieuze wezens. Er waren christenen die fluisterden dat we net schaduwen waren die als vissen door een net konden glippen. Als wij schaduwen waren, had onze historie ons zo gemaakt. We gingen onderwater door het leven, ongezien door de machtigen die zich tegen ons konden keren. Mijn volk vormde bijna de halve Europese bevolking van het eiland. We werden Creolen genoemd, Europeanen die nooit in Europa waren geweest, joden die bleven ontsnappen aan de achtervolging tot

we hier kwamen. Toch bereidden we ons eten nog steeds op de Franse manier, we voegden er olijven, bieslook en kappertjes aan toe op de oude Spaanse wijze. We droegen ons verleden met ons mee. Misschien dat we daardoor schaduwen leken, door de last die we meedroegen, het andere leven dat we hadden kunnen leiden.

Mijn vader had me verteld dat we, hoe ongemakkelijk we ons ook voelden, moesten leven als vissen, niet gehecht aan welk land dan ook. Waar water was, zouden we overleven. Sommige vissen konden maanden of zelfs jaren in de modder verblijven, en als er dan eindelijk hoogtij kwam, zwommen ze weg als een donkere flits, slechts herinnerd door hun eigen soort. Dus misschien waren de verhalen die ze over ons volk vertelden waar: geen net kon ons vasthouden.

Ik wist dat ik moest doen wat me gezegd werd, maar vanbinnen brandde er iets, het zaadje van ongehoorzaamheid dat ik waarschijnlijk van een verre voorouder had geërfd. Misschien was mijn geest ontvlamd door de boeken die ik had gelezen en de woorden die ik me had voorgesteld. Ik bekeek mezelf in de verzilverde spiegel in onze salon en wist dat ik zou doen wat ik wilde, ongeacht de consequenties.

Ik hielp zelden met het bereiden van de sabbatmaaltijd, want dat soort taken paste niet bij mijn aard. Ik was geen kokkin, maar een jaagster. Daarom werd ik er vaak op uitgestuurd om een kip te zoeken in de tuin achter het keukenhuis, een klein, wit geplamuurd gebouw dat apart stond van het grote huis om ervan verzekerd te zijn dat de hitte van het koken niet de kamers waar we woonden binnendrong. Ik droeg een zwarte schort, zodat eventueel gemorst bloed niet te zien zou zijn. Met de warmte van de dag vol en heet op mijn huid keek ik uit naar de vrijdagmiddagen, want dan werd ik een kippenmoordenaar. Ik luisterde naar het gebonk van het vogelhart, dat tegelijk met mijn hartslag versnelde. Ik zei altijd een gebed en riep Gods gratie aan, en dan was ik niet bang. Ik was praktisch ingesteld en vond het belangrijk mezelf te leren de strijd aan te binden met dat wat de meeste meisjes vreesden. Ik keek naar de kakelende vogels tot ze stil werden, want ze waren makkelijk te kalmeren. Daarna koos ik er een, wikkelde hem in een doek en nam zijn leven, waarna ik hem naar de keuken bracht, zodat Adelle de veren kon plukken. In ruil kreeg ik een bord rijpe sapodilla's, die naar karamel smaakten. Die kleine, eivormige vruchten waren mijn lievelingstraktatie; als ik ze at, stelde ik me voor dat het snoep-

jes uit een Parijse winkel waren in plaats van vruchten met een harde schil, die uit een boom gevallen waren.

Ik kon me geen periode herinneren waarin Adelle niet voor ons werkte en waarin ik mijn dagen niet met haar dochter doorbracht. Jestine had de bruine huid van haar moeder, maar grijze, bijna zilveren ogen, alsof ze verwant was aan die stralend witte mensen die hier als eerste kwamen om het licht van de maan te brengen. Zij en ik deden alles samen. Vaak hielpen we Adelle, die de beste kokkin van het eiland was. Naast de bibliotheek was de buitenkeuken waar Adelle werkte mijn lievelingsplek. Onze diners bevatten de recepten van mijn familie van stoofpotten en soepen uit de oude wereld, maar Adelle voegde er limoensap, papaja, banaan en rozemarijn aan toe, allemaal ingrediënten uit onze tuin. Als mijn moeder niet thuis was, maakte Adelle vaak een avondmaal van rijst, bonen en gefrituurd *conch*-vlees, dat we eerst mals moesten slaan met een hamer. Als lunch aten we de plaatselijke maïsmeelpap die *fongee* werd genoemd en die mijn familie beschouwde als voedsel voor de armen. Het lekkerste waren de tussendoortjes die Adelle maakte, een overheerlijk mengsel van mango, tamarinde, kruisbessen en suiker. Jestine en ik aten ze met onze vingers, in de zevende hemel omdat we iets aten dat mijn moeder nooit aan tafel zou hebben toegestaan, en we aten het op een manier waardoor zij ons ‘varkens’ zou hebben genoemd.

Sommige mensen opperden dat Jestine’s vader een man uit onze congregatie was. Niemand zei wie hij zou kunnen zijn, maar ik dacht dat hij rijk moest zijn. Adelle was een dienstmeid, maar ze had geld genoeg om in haar eigen huis bij de haven te wonen. Jestine’s vader had zich niet bekendgemaakt. Jestine had hem nooit ontmoet en kende zijn naam niet. ‘Dat is maar beter ook,’ had Adelle tegen haar gezegd. ‘Wat je niet kent, kun je ook niet verloochenen.’

Jestine legde zich neer bij haar moeders raad, maar ik was te nieuwsgierig om er genoeg mee te nemen. Ik tuurde naar de gezichten van de mannen in de congregatie, op zoek naar trekken die op die van Jestine leken. Ik wist zeker dat ze tot mijn volk behoorde en daarmee mijn zuster was, net zoals ik de hare was.

Het huisje waar Jestine en Adelle woonden, stond op palen; zelfs als het water zo hoog stond dat het erdoor omringd werd, was het huis en alles en iedereen erin veilig. Je moest over de plassen op het pad heen springen als je op bezoek wilde komen, en soms lagen er zeesterren in die plassen, die er gestrand waren tot het volgende hoogtij. De brede

veranda was gemaakt van houten latten en als je daardoorheen keek, kon je zo de blauwe zee zien. Een deel van Adelles meubels was gemaakt van lokaal mahoniehout, aangevuld met stoelen van leer en mohair; andere meubelstukken, zoals een bewerkt bureau, waren geïmporteerd uit Frankrijk. Er lag een kanten loper op het tafelblad en er waren kerosinelampen aangestoken in de zitkamer; 's avonds was haar hele huis net een lantaarn, een baken aan de kust.

Voor zover ik wist, dacht niemand slecht over Jestine omdat ze alleen een moeder had. Veel mensen hadden geen vader, of kenden die in elk geval niet. Degenen met gemengd bloed die blanke vaders hadden, kregen hun vrijheid, zelfs als de man in kwestie niet bij naam werd genoemd, en mensen van een gemengd ras vormden de helft van de gekleurde bevolking. Toch was ik bij dat ik wel een vader had en ik was er trots op dat hij Moses Monsanto Pomié was, een man die in een goed blaadje stond bij de burens, een zakenman wiens inspanningen werden beloond. Ik was blij dat ik niet naar mannengezichten hoefde te kijken op zoek naar een deel van mezelf, een trekje dat ons verenigde door verbondenheid en een bloedband.

Jestine keek nooit, hoezeer ik haar ook aanspoorde dat wel te doen. Ze haalde haar schouders op en zei dat een moeder voldoende was en dat ze niet meer nodig had. Ze was voorzichtig waar ik nieuwsgierig was, aardig waar ik arrogant was. Ze was veel te zachtaardig om een kip te doden, dus altijd als Adelle haar dat wilde laten doen, nam ik haar plaats in. We lachten en hadden het erover om van leven te ruilen. Ik had het leuk gevonden om in een huis te wonen waar ik in mijn dromen de zee kon horen. Jestine wilde binnen de tuilmuren zijn, waar het licht 's avonds een gouden gloed had en de bijen zich verzamelden in de bloemen. We zouden elkaars kleren aantrekken, elkaars moeder welterusten wensen, elkaars dromen dromen.

Maar zo iets zou nooit gebeuren. En daar gaf ik mijn moeder de schuld van. Niemand zou ooit willen ruilen met Sara Pomié.

'Je zou de volgende ochtend smeken om je leven terug te mogen,' zei ik treurig.

Jestine wist hoe streng mijn moeder was, wat een scherpe tong ze had, hoe bitter ze klaagde. Als we de stem van Madame Pomié hoorden, voelde we altijd een steek van angst, vol tegenzin om naar haar onaangename opmerkingen te luisteren. In de ogen van Madame deden we nooit iets goed.

Er waren dagen dat ik wenste dat ik een jongen was, want dan was ik misschien naar Frankrijk gestuurd zodra ik zeventien werd, aan boord van een van de schoeners die vanaf de kade bij Adelles huis vertrokken. We hadden neven en nichten die in de buurt van Parijs woonden, en de bedrijven aan weerszijden van de Atlantische Oceaan hielpen elkaar: de Franse Pomiés stuurden ons stoffen in alle soorten en maten, en glaswerk en serviesgoed, terwijl wij melasse, rum en suikerriet terugstuurden. Ik slenterde door de haven, liep langs Fish Wharf en Cow Wharf en sprong over de plassen. Met elke stap wenste ik mezelf weg, naar een ander leven hier ver vandaan. Adelle zei dat ik al eerder op aarde was geweest. Mijn moeder hield niet van dat soort praatjes, mensen met onze overtuiging geloofden niet in eerdere levens of in geesten. Maar Adelle fluisterde dat het een eer was om naar de andere zijde te kunnen reiken, de plek waar wat verloren en wat gevonden is samenkomen. We hadden geëxperimenteerd met mijn krachten. Op een avond gingen we naar het bos, alleen wij tweeën. Jestine was te bang en ging vroeg naar bed.

‘Dat is maar goed ook,’ zei Adelle. ‘Laat haar maar thuisblijven. Geesten kunnen angst voelen. En dat is iets wat jij niet hebt.’

Ik was er trots op dat Adelle me zo inschatte en probeerde haar hoge dunk eer aan te doen, hoewel ik de avond heel donker vond en we erg ver de heuvels in liepen, helemaal naar de grotten waar de piraten hadden gewoond.

‘Ik wil de piratenvrouwen oproepen,’ zei ik.

Adelle schudde haar hoofd. ‘Zo werkt het niet. Je roept hen niet op, ze komen als ze dat zelf willen.’

Toen ik mijn handen in het pikkedonker omhooghield, werden ze gevuld met bollen van licht. Dat betekende dat de zielen van de doden om me heen waren. Ze kwamen als motten die op een lantaarn afkomen. Ik voelde hun geesten steken. Ze fluisterden dingen waarvoor ik te onschuldig was om ze te kennen, wat ze hadden gedaan voor liefde en voor haat, wat er ’s nachts met hen was gebeurd in de armen van de mannen aan wie ze toebehoorden, en om wie ze hadden gerouwd of die ze hadden doodgewenst.

Ik voelde hun verdriet en mijn hartslag versnelde.

‘Niet bang zijn,’ zei Adelle. ‘Jij bent degene met de macht.’

Ik wilde dat ik de persoon was die Adelle dacht dat ik was, maar ik was bang voor mijn eigen macht. Ik denk dat ik te jong was en dat de

rauwe emotie me angst aanjoeg. Het idee dat een vrouw haar leven zou willen verwoesten voor de liefde ging mijn pet ver te boven. Ik schudde met mijn handen om de geesten door de lucht te verspreiden. Ik was bang dat ik die avond tegen mijn religie in was gegaan, maar Adelle vertelde dat vrouwen van elke geloofsovertuiging deze macht hebben. Die moeten ze alleen in zichzelf vinden.

Ik verfde mijn kamer in een tint die geestblauw werd genoemd. Blauw hield ongewenste geesten buiten de deur; geesten en demonen konden geen water oversteken of een kamer binnengaan die de kleur van de zee had. Ik vertelde niet aan mijn moeder wat de reden was dat ik dat felle blauw had gekozen, want ik wist dat ze het zou afkeuren. Ze zei dat bijgeloof iets voor dwazen was. Eerlijk gezegd had ik er soms spijt van dat ik mijn kamer had geverfd, want ik zou vaak willen dat er wel een geest naar me toe reisde over het water, en me voorbij de jasmijnhagen en over de tuinmuur zou meenemen naar Parijs. Ik tuurde door de ranken van de oleander en de bougainville, die zilver en paars waren in het donker. Ik hoorde motten fladderen, veelal zo groot als vogels, terwijl ze tegen de luiken van mijn kamer botsten, gelokt door het gele licht van de kaars op mijn tafel. Ze konden niet naar binnen. Of ze geesten waren, wist ik niet. Ik vroeg me af of alle schepsels werden aangetrokken door wat gevaarlijk was, of dat we gewoon tot elke prijs licht wilden en bereid waren te branden voor onze verlangens.

De tijd verstreek als in een droom en al gauw was mijn kindertijd voorbij. Ik dacht aan de sprookjes die ik had gelezen en hoe verandering zo plots kon komen. In één verhaal wordt een jongen, niet om aan te zien zo lelijk, getransformeerd door zijn eigen geestigheid en door liefde. In een ander krijgt een meisje een gave waardoor ze kan zingen als een nachtegaal. Misschien werd ik aangetrokken door verhalen waarin mensen hun ware verlangens vonden, omdat ik een vreemde voor mezelf was. De emoties wervelden vanbinnen, maar ik wist niet zeker wat voor gevoelens dat waren. Ik snapte dat ik niet mooi was en ik wist dat dat in onze wereld belangrijk was voor een jongedame, en dat het vaak iemands lot bepaalde. Ik deed mijn best met wat ik had. Ik borstelde mijn lange, zwarte haar met duizend slagen per dag. Ik smeekte Jestine een naald te pakken en gaatjes in mijn oren te prikken, zodat ik mezelf

kon versieren met iets wat mooier was dan mijn eigen spiegelbeeld. Mijn moeder gaf me een klap in mijn gezicht omdat ik geen gehoor had gegeven aan haar eis mezelf niet op die manier te mismaken, maar ze gaf me ook een paar gouden oorringen die van haar moeder waren geweest. ‘Je grootmoeder liet me beloven dat ik deze aan mijn dochter zou geven,’ zei ze. ‘Je denkt misschien slecht over me, maar ik schend mijn beloftes niet.’

Toen ik in de spiegel met de vergulde lijst in de gang naar mezelf keek en mijn zwarte haar en donkere ogen bestudeerde, waarbij ik de gouden glinstering zag, vroeg ik me af of ik misschien het lelijke jonge eendje was dat uitgroeide tot een zwaan.

De vrouwen van Zegeningen en Vrede en Liefdevolle Daden complimenteerden mijn moeder als ze op de thee kwamen, en daar hadden ze alle redenen toe. Mijn moeder had een prachtig huis, een van de grote, gepleisterde herenhuizen in de stad, dat roze geschilderd was, met patio’s en tuinen die schuilgingen achter hoge muren. Veel van de meubels waren door mijn vader, die dol was op mooie spullen, in Frankrijk besteld. Madame Pomié serveerde altijd uitzonderlijk eten volgens de nieuwste Parijse recepten: gevogelte dat in deeg was bereid, een soep gemaakt van zuring. Adelle wist dat ze niet mocht spreken als ze de dames gemberthee serveerde voor een goede spijsvertering, samen met boterkoekjes en stukjes mango. Dikwijls voerde Madame Halevy de boventoon in de gesprekken over iemand wier kinderen slecht opgevoed waren of over echtgenoten die een oogje op andere vrouwen hadden. Dat soort zondes waren algemeen bekend en er was weinig verdraagzaamheid ten aanzien van zwakte of misstappen.

De vrouwen van de congregatie mochten dan fijngevoelig en damesachtig lijken, maar op dit eiland was kracht een noodzaak. Het merendeel van deze vrouwen kon voordat de storm losbarstte op een dak klimmen om ervoor te zorgen dat de luiken voor alle ramen vergrendeld waren; ze konden koken boven een vuur in de buitenlucht, ze konden kippen en wilde eenden doden en doen wat ze moesten doen, mocht de tolerantie voor ons volk in nóg een land afnemen. Er werd gezegd dat Madame Halevy haar eerste kind in haar eentje ter wereld had gebracht terwijl haar man op zee was, en het gerucht ging dat ze de

navelstreng met een vleesmes had doorgesneden. Ze had twee zoons verloren aan gele koorts, maar haar dochter in Amerika scheen een groot succes en een echte schoonheid te zijn. Mijn moeder had minder geluk. Tegen de tijd dat ik de huwbare leeftijd had bereikt, wist iedereen dat ik humeurig en nurks was. Ik had te veel eigendunk en was te kieskeurig. Ik werd al als een ouwe vrijster beschouwd. Hoewel ik een flinke bos schitterend haar had dat glansde nadat ik het met vijgencactussap had gewassen, en amandelvormige ogen, had ik een scherp gezicht en een nog scherpere tong.

Ik had de jongens die in me geïnteresseerd zouden kunnen zijn nauwelijks een blik waardig gekeurd en ze waren allemaal getrouwd met de dochters van anderen. Mijn vader had een paar keer met weinig succes een huwelijk voor me proberen te regelen. Mensen zeiden dat ik lastig was en dat ik mijn man alleen maar problemen zou bezorgen. Eerlijk gezegd was ik gelukkiger in mijn eentje. Ik genoot van de privacy van mijn kamer, die op de binnenplaats uitkeek, vooral in het seizoen wanneer de frangipani bloeide en de tuin roze werd. Ik had het leven van andere jonge vrouwen geobserveerd en het huwelijk leek me een moeilijk, hachelijk pad. Veel kinderen overleden, vaak als ze heel klein waren, aan malaria, gele koorts en pokken, en jonge moeders stierven tijdens de bevalling of vlak erna. Zelfs met de hulp van dienstmeiden was het huwelijk hard werken, geen lot waar ik naar uitkeek.

Ik zei de gebeden van mijn eigen geloof op, maar bleef geïnteresseerd in de geestenwereld. Ik wist van het lezen in mijn vaders bibliotheek dat ons volk ooit in ziensers en tekens had geloofd. Als ik alleen was, bestudeerde ik het boek Ezechiël en het Hooglied, mystieke hoofdstukken vol wonderen. Ik wist dat ik een standje zou krijgen als ik betrap werd op het lezen van die teksten, waarin zowel de geest als het vlees werd bezongen. Door ze te lezen wist ik echter dat ons volk werd aangetrokken door mysteries voordat we gedwongen werden te verbergen wie we waren en ons druk bezig moesten houden met overleven. Toch maakten die dingen deel van ons uit en we bleven ons verwonderen over de wonderen Gods. Als er een storm opstak, vroeg mijn vader aan de aartsengel Gabriël om ons voor onheil te behoeden. Vaak ging ik dan naar buiten en dacht dat ik die engel boven ons in de lucht zag. Hij was gemaakt van gouden licht en de adem van de aarde. Soms hoorde hij mijn vaders gebeden en soms keerde hij zich van ons af.

Adelle stond erom bekend de gave van het zien te hebben, en vrou-

wen uit de buurt die in verwachting waren, kwamen haar vaak vragen of ze een zoon of een dochter zouden krijgen. Dan hield ze een ring aan een ketting boven hen en zei dat ze stil moesten zijn. Als de ring in een cirkel bewoog, betekende dat een dochter; heen en weer betekende een zoon. Ze voorspelde een keer dat ik veel kinderen zou krijgen. Ik lachte bij het idee. Gewoonlijk had ze gelijk, maar in mijn geval had ze het vrijwel zeker mis.

‘Misschien verwar je mijn lot met dat van Jestine,’ opperde ik, want ik hield niet van kinderen, terwijl Jestine heel ongedwongen en zelfverzekerd met hen omging.

‘Iedereen heeft een eigen lot,’ zei Adelle. ‘Dit is het jouwe. Geloof me. Zelfs jij zult verliefd worden.’

Ik weigerde die voorspelling te accepteren. Ik zag de ingeperkte levens van de vrouwen in onze gemeenschap. Ik wist wat er met de piratenvrouwen was gebeurd. ‘Dan doe ik mijn deur op slot en gaat mijn lot aan me voorbij, zoals de engel des doods met Pasen voorbijgaat.’

‘Denk je dat liefde zoets is als de engel des doods?’ Adelle lachte naar me. ‘Je kunt liefde niet buitensluiten. Ze weet niet eens wat een deur is.’ Ze raakte mijn hoofd aan met haar vingertoppen, alsof ze wilde kijken of ik koorts had. ‘Mijn advies voor jou is te accepteren wat je niet begrijpt.’

1817

Op een avond kwam mijn vader naar mijn kamer om daar in afzondering met me te praten. Het was zomer en het was nog licht; de hemel had in het oosten goudkleurige vegen en in het westen roze. Er stond een vaas met frangipani's op het bureau. Terwijl mijn vader een stoel bijtrok, vloog er een kolibrie door het raam naar binnen om de nectar uit de bloemen te drinken. Het piepkleine diertje kwam zo snel erin en eruit dat ik me afvroeg of ik het me verbeeld had. Misschien was het ook wel een geest. Toen zag ik een veertje op de grond liggen. Ik raapte het op en legde het onder mijn kussen. Er werd gezegd dat zulke dingen geluk brachten.

Misschien was het wel mijn vaders schuld dat ik zo'n afkeer had van het lot van de meeste jonge vrouwen. Hij had me opgeleid en geschoold volgens de zakenwereld en daarom begreep ik, lang voordat mijn